Parallele Versübersetzungen

Párhuzamos versfordítások

Szalki Bernáth Attila
és klasszikusaink
VERSFORDÍTÁSAI

0

Parallele Versübersetzungen

Párhuzamos versfordítások

Szalki Bernáth Attila és klasszikusaink VERSFORDÍTÁSAI

© ***Szalki Bernáth Attila***
magánkiadása
(Minden jog fenntartva.)

ISBN 978-615-00-1762-4

2018

A borító
Bernáth Bence és Hertelendy Zoltán
munkája.

Maxofon Kft.
digitalisnyomda16@gmail.com

Matthias Claudius
(1740-1815)

Abendlied eines Bauermanns

Das schöne große Tag-Gestirne
Vollendet seinen Lauf;
Komm, wisch den Schweiß mir von der Stirne,
Lieb Weib, und dann tisch auf!

Kannst hier nur auf der Erde decken,
Hier unterm Apfelbaum;
Da pflegt es abends gut zu schmecken,
Und ist am besten Raum.

Und rufe flugs die kleinen Gäste,
Denn hör, mich hungert's sehr;
Bring auch den kleisten aus dem Neste
Wenn er nicht schläft, mit her.

Dem König bringt man viel zu Tische;
Er, wie die Rede geht,
Hat alle Tage Fleisch und Fische
Und Panzen und Pastet;

Und ist ein eigner Mann erlesen,
Von andrer Arbeit frei,
Der ordert ihm sein Tafelwesen
Und präsidiert dabei.

Egy parasztember esti dala

A szép nagy égitest már lemegy,
Pirosan bukva int,
Jöjj, izzadt homlokom töröld meg,
Nőm, s az asztalt terítsd!

Csak udvaron tudsz teríteni
Az almafa alatt;
Ám vacsora jól fog esni,
Itt legjobb a falat.

És hívd nyomban a kis csemetéket,
Oly éhes vagyok már,
S ha még nem alszik, kérlek,
Legkisebbet magát.

A királynál roskad az asztal,
Ő, mint járja beszéd,
Naponta ehet húst és halat,
Finom szószt s pecsenyét.

Kiválaszt a király egy férfit,
Ki csak azon munkál,
Rendelje meg lakoma étkit,
Hol elnök ő, nem más.

Pórnak esti dala

Az ékes nappali csillagzat
pályáját végezé,
jer és töröld le izzadásom,
s teríts fel, drága nő.

Csak itt a földön is teríthetsz,
gyümölcsfánkhoz közel;
itt jóizű az étel este
s legtágasabb a hely.

Aprócska vendégeinket is hídd.
Mert úgy kiéhezém;
a legkisebb is hagyja fészkét,
ha álom nincs szemén.

Sokat tálalnak a királynak,
ó, amint hírelik,
mindennap sültet, meg lepényt, meg
pástétomot eszik.

S egy ember van mellé rendelve,
más dolga nincs neki,
asztalneműjét rendezi csak,
s szolgálatát teszi.

Gott laß ihm alles wohl gedeihen!
Er hat auch viel zu tun,
Und muß sich Tag und Nacht kasteien,
Daß wir in Frieden ruhn.

Und haben wir nicht Herrenfutter;
So haben wir doch Brot,
Und schöne frische, reine Butter,
Und Milch, was denn für Not?

Das ist genug für Bauersleute,
Wir danken Gott dafür,
Und halten offne Tafel heute
Vor allen Sternen hier.

Es präsidiert bei unserm Mahle
Der Mond, so silberrein!
Und kuck von oben in die Schale
Und tut den Segen h'nein.

Nun Kinder esset, eßt mit Freuden,
Und Gott gesegn'n es euch!
Sieh, Mond! ich bin wohl zu beneiden,
Bin glücklich und reich!

Isten hagyja őt uralkodni,
Bír sok tennivalót,
Kell nappal s éjjel sanyarogni,
Legyen éltünk nyugodt.

Bár nincs annyink, mit pazaroljunk,
Azért van kenyerünk,
Tejünk meg szép tiszta vajunk,
Nincs másra szükségünk.

Elég ez a parasztembernek,
Köszönjük Úr kegyét,
Ma itt bontottunk terítéket
Csillag alatt ezért.

Most nálunk nagy lakomát rendel
A fényes, ezüst Hold!
És fentről tálcánkra tekintve
Áldó szavakat mond.

Gyerekek, egyetek örömmel,
Áldjon titeket Úr!
Nézd, Hold! Engem irigyelnek,
Boldog vagyok és dús!

Szalki Bernáth Attila

Adj' isten ő egészségére!
Mert mennyi dolga van;
hogy minket békében tarthasson,
éj- s nappal nyugtalan.

Ha úri mód nem élhetünk is,
van még kenyerünk.
Van tiszta, szép és friss tej és vaj;
s hát kell-e több nekünk?

Elég ez untig pári népnek;
vedd hálánk érte, ég!
S ma estelink szabadban tartjuk,
hol annyi csillag ég.

A hold ezüstlő sugarakkal
leszen velünk jelen,
és áldást hintve tálainkba
fog tündökölni fenn.

Nos, gyermekim, együnk vidáman
és mennyek áldjanak!
óh, én irigylendő, szegény és
mégis gazdag vagyok!

Petőfi Sándor

Matthias Claudius
(1740-1815)

Der Tod

Ach, es ist so dunkel in des Todes Kammer,
Tönt so traurig, wenn er sich bewegt
Und nun aufhebt seinen schweren Hammer
Und die Stunde schlägt.

A halál

Rémisztő a halál, sötét kamrájában
Hogyha mozdul, retteg mind, ki él,
Rád sújt kalapácsa, s végórádban
Élted zúzza szét.

Szalki Bernáth Attila

A halál

A halál szobáján tompa csend ül,
hogyha rezzen, zaj kél mindenütt,
most nagy pörölye magasba lendül
és az óra üt.

Kosztolányi Dezső

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Zum neuen Jahr

Zwischen dem Alten,
Zwischen dem Neuen
Hier uns zu freuen,
Schenkt uns das Glück,
Und das Vergangne
Heißt mit Vertrauen
Vorwärts zu schauen,
Schauen zurück.

Stunden der Plage,
Leider, sie scheiden
Treue von Leiden,
Liebe von Lust;
Bessere Tage
Sammlen uns wieder,
Heitere Lieder
Stärken die Brust.

Leiden und Freuden,
Jener verschwundnen,
Sind die Verbundnen
Fröhlich gedenk.
O des Geschickes
Seltsamer Windung!
Alte Verbindung,
Neues Geschenk!

Az új évre

Régire új jön,
Hagyjuk a múltat,
Ránk aláhullva
Víg öröm ér,
Elköszön régi,
Bízz a jövőben,
Nézz az új évre,
Ám visszanézz.

Kínt ad sok óra,
Ők, jaj, nem válnak,
Tartós a bánat.
Ám ami kedv;
Fényes napokra
Gyűjtsük mi újra,
S fűtse dalunk a
Büszke kebelt.

Öröm meg bánat,
Mindegyik tűnj el,
És összefűzve
Már süllyedjék.
Jöjjön a sorsnak
Gyors forgásában,
Víg társaságban
Új ajándék!

Új esztendő

Régi meg Új közt
Tárva az ajtó
És bu-szalajtó
Billikom int.
Év küszöbéről
Víg szem előre
Néz a jövőre
S hátra megint.

Van, kit a baj, gond
Sajna, kizár ma,
Kikre hiába
Várt ma e kör.
Majd jön a jó nap,
Sarja rosz éj-nek,
És a víg ének
Újra kitör.

Múlt örömökre,
Búra is egykép’
Néz a szövetség
Vissza vigan.
Fittyet a sorsnak,
A nagy irigynek!
Régi hű frigynek
Új becse van.

Dankt es dem regen,
Wogenden Glücke,
Dankt dem Geschicke
Männiglich Gut,
Freut euch des Wechsels
Heiterer Triebe,
Offener Liebe,
Heimlicher Glut!

Andere schauen
Deckende Falten
Über dem Alten
Traurig und scheu;
Aber uns leuchtet
Freundliche Treue;
Sehet, das Neue
Findet uns neu.

So wie im Tanze
Bald sich verschwindet,
Wieder sich findet
Liebendes Paar;
So durch des Lebens
Wirrende Beugung
Führe die Neigung
Uns in das Jahr.

Köszönd mozgásnak,
Élet hullámnak,
Férfisorsodnak
Bő adományt;
Másikban lelj meg
Mély kötődésben,
Hű szerelemben
Égi varázst!

Másokon látod,
Homloka ráncos,
Óév hogy távoz,
Bús szomorú;
Ám velünk fénylik
Társunknak szíve,
Nézd, mit hoz, frisset
Nékünk az új.

Úgy ahogy táncban
Tűnik a társa,
S újra találja
Pár kedvesét,
Úgy vezet élet
Lázas forgásban,
Friss kavargásban
Minket az év!

Szalki Bernáth Attila

Áldjuk a végzet
Habcsobogását
És a mi drágát
Partra vetett!
Áldjuk a sok vágy
Színkeverékét -
Áldja, ki czélt ért
És ki eped!

Bús szem a múltnak
Nézi redőit
És az idő itt
Csak temető.
Ettül e hű frigy
Véd íme minket,
Mely üde szint vet
Arra, mi jő.

Tánczoló párt mint
Kétfele szét majd,
Majd együvé hajt
Szívbeli hév:
Minket is a szél
Szerte ha fujna,
Összehoz újra
Minden uj év.

Dóczi Lajos

.

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Erster Verlust

Ach, wer bringt die schönen Tage,
Jene Tage der ersten Liebe,
Ach, wer bringt nur eine Stunde
Jener holden Zeit zurück!

Einsam nähr' ich meine Wunde,
Und mit stets erneuter Klage
Traur' ich ums verlorne Glück.

Ach, wer bringt die schönen Tage,
Jene holde Zeit zurück!

Első veszteség

Vissza ki hozza, mit remélek,
Szép napját első szerelemnek,
S oh. örömét csak egy percnek,
Vissza boldog, szép időt!

Orvosa saját sebemnek,
S megújuló keservemnek,
Gyászolom veszett gyönyört.

Vissza ki hozza, mit remélek,
Boldog, szerelmes időt!

Szalki Bernáth Attila

Első veszteség

Ah, ki hozza vissza őket,
Az elmúlott szép időket,
Első boldog szerelemnek
Édes napjait?

Csak egy órát is belűlök!
Ah, hiú panaszszal űlök
Szítva gyötrelmét sebemnek
A magányban itt!

Ah, ki hozza vissza őket,
A boldogság napjait?

Dóczi Lajos

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Heidenröslein

Sah ein Knab ein Röslein stehn,
Röslein auf der Heiden,
War so jung und morgenschön,
Lief er schnell, es nah zu sehn,

Sahs mit vielen Freuden.
Röslein, Röslein. Röslein rot,
Röslein auf der Heiden.
Knabe sprach: Ich breche dich,

Röslein auf der Heiden!
Röslein sprach: Ich steche dich,
Daß du ewig denkst an mich,
Und ich wills nicht leiden.

Röslein, Röslein. Röslein rot,
Röslein auf der Heiden.
Und der wilde Knabe brach
s Röslein auf der Heiden;

Röslein wehrte sich und stach,
Half ihm doch kein Weh und Ach,
Mußt es eben leiden.
Röslein, Röslein. Röslein rot,
Röslein auf der Heiden.

Vadrózsa

Rózsát pillant meg fiú,
rózsa nyílt a réten:
Szépsége szívébe szúrt,
mégis hozzá odafut,

s nézi örömében.
Vérvörös vadrózsa állt,
rózsa nyílt a réten.
„ Én letéplek, vég elér!“

szólt fiú a réten.
Rózsa mondja: „ Tüske ér,
fáj sokáig, foly a vér,
s nem kíméllek én, nem!“

Vérvörös vadrózsa állt,
rózsa nyílt a réten.
Ám letépte vad legény
rózsát kint a réten –

Bár a rózsa volt kemény,
- s fájt nekik! – elszállt remény,
őt a vég elérte.
Vérvörös vadrózsa állt,
s már nem nyílt a réten.

Szalki Bernáth Attila

Vadrózsa

Kinyilott egy rózsaszál.
Puszta vadvirága,
Czéda fiu rá talál,
Lélekzete majd eláll,

Oly édes, oly drága.
Rózsa, rózsa, csodaszép,
Puszta vadvirága.
Fiú szól: Letörlek én,

Puszta vadvirága.
Rózsa szól: Megböklek én,
Megemlegetsz örökkén,
Nem tűröm, garázda!

Rózsa, rózsa csodaszép,
Puszta vadvirága.
S a szilaj fiú legott
Odakap az ágba...

Sírt a rózsa, jajgatott,
Hogy nem tűr erőszakot, -
Tűrni kell, hiába.
Rózsa, rózsa, csodaszép,
Puszta vadvirága!

Dóczi Lajos 1773.

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Prometheus

Bedecke deinen Himmel, Zeus,
Mit Wolkendunst!
Und übe, Knaben gleich,
Der Disteln köpft,
An Eichen dich und Bergeshöhn!
Mußt mir meine Erde
Doch lassen stehn,
Und meine Hütte,
Die du nicht gebaut,
Und meinen Herd,
Um dessen Glut
Du mich beneidest.

Ich kenne nichts Ärmer's
Unter der Sonn' als euch Götter.
Ihr nähret kümmerlich
Von Opfersteuern
Und Gebetshauch
Eure Majestät
Und darbtet, wären
Nicht Kinder und Bettler
Hoffnungsvolle Toren.

Da ich ein Kind war,
Nicht wußt', wo aus, wo ein,
Kehrte mein verirrtes Aug' zur Sonne,
als wenn drüber wär'
Ein Ohr, zu hören meine Klage,
Ein Herz wie meins,
Sich des Bedrängten zu erbarmen.

Prometheusz

Takard be, egedet, Zeusz,
Fellegekkel!
S labdázz, mint a fiúk
Fent bogánccsal
Tölgyön és hegymeredélyen!
De a földemet itt
Hagyd csak békén,
És kis lakom is,
Nem te csináltad,
Meg kohómnak
Tüzét, amit
Úgy sajnálsz tőlem.

Nincs biz' szegényebb
Égen-földön isteneknél,
Hisz alamizsnákból,
Áldozatokból
Meg imákból
Él felségetek,
S nyomorognátok,
Ha nem lennének lent
Hiszékeny bolondok.

Még gyerek voltam,
Nincs jel: honnan, hova,
Néztem a Napon túl hunyorogva,
Tán lenne ottan
Egy fül, meghall'ni panaszomat,
S szív, egy olyan,
Mely átérzi kínos sorsomat.

Prometheus

Borítsd be égboltod, Zeusz,
felhők ködével
s játssz, mint a bogáncsot
döntő buta gyerkőc,
tölggyel, hegyorommal.
De hagyd meg a jussom,
hagyd nékem a Földet
s mit nem te emeltél, a kalyibámat
és azt a tűzaknát,
melyre irigykedsz,
hagyd nékem a lángot.

Nincs a világon semmi silányabb,
miként ti, istenek.
Áldozatokból
tengtek nyomorultul
s lanyha imákból
híztok ti dicsőre.
Fölkopna az állatok is, ha a földön
nem volna gyerek és koldusi fajzat,
rongy, balga bolondok.

Hogy még kicsi voltam,
gyámoltalan árva,
tétova szemmel néztem a Napra,
minthogyha amott fönn
fül volna figyelni, meghallani jajszóm,
szív, mint az enyém itt,
megkönyörülni az elhagyatotton.

Wer half wider
Der Titanen Übermut? Wer rettete
dadroben? vom Tode mich,
Von Sklaverei?
Hast du's nicht alles selbst vollendet,
Heilig glühend Herz?
Und glühtest, jung und gut,
Betrogen, Rettungsdank
Dem Schlafenden

Ich dich ehren? Wofür?
Hast du die Schmerzen gelindert
Je des Beladenen?
Hast du die Tränen gestillt
Je des Geängsteten?
Hat nicht mich zum Manne geschmiedet
Die allmächtige Zeit
Und das ewige Schicksal,
Meine Herrn und deine?

Wähntest du etwa,
Ich sollte das Leben hassen,
In Wüsten fliehn,
Weil nicht alle Knabenmorgen-
Blütenträume reiften?

Hier sitz' ich, forme Menschen
Nach meinem Bilde,
Ein Geschlecht, das mir gleich sei,
Zu leiden, weinen,
Genießen und zu freuen sich,
Und dein nicht zu achten,
Wie ich.

Ki támogatott
Gőgös titánok ellen?
Ki óvott meg a haláltól,
Rabigától?
Nem te magad vitted ezt végbe
Bátor szívem, te?
Lobogtál nemesen
Neki égbe hálaimát,
Ő aludt, s cserbenhagyott!

Miért becsüljelek?
Fájdalmaim csitítottad,
Ha súlytól lerogytam?
Könnyeim árját látván
Vajon vigasztaltál?
Fáj neked tán, hogy engemet is
Keménnyé kovácsolt
Mindenható sors, s örök
Idő, közös urunk?

Csak nem gondoltad,
Megátkozom a sorsomat,
És világgá
Megyek, mert dugába dölt mind,
Mivel próbálkoztam?

Itt s most: embert formálok;
A hasonmásom,
Hogy bátor s férfi legyen,
Szenvedjen, sírjon,
Élvezze éltét, vigadjon,
S – mint én - ne tiszteljen
Ő sem.

Szalki Bernáth Attila

Ugyan ki segített
dölyfös titánok hada ellen engem?
Megmenteni életemet a haláltól,
rabszolgaigától?
Nemcsak te művelted mindezt, te tüzes szív,
én hősi szívem te?
S te ifjú, te izzó, te megcsalatott jó,
nem te lobogtál hálát a magasba,
köszöntva az égben a csöndes Alvót?

Téged tiszteljelek? Miért?
Oltottad-e kínom, a görcsöt apasztva,
hogyha lerogytam?
Vagy könnyeimet tán csillapítottad,
hogyha aléltam?
Nem az kalapácsolt engem erőssé,
a messze Idő és
a Sors, az örök Sors,
az, aki téged?

Azt hitted tán, hogy
meggyűlölöm az életet érted
a pusztába futok majd,
mert nem eredett meg
virágjaim vetése?

Most itt ülök, Embert teremtek
ennen-képemre,
hozzám hasonló emberi fajtát,
hogy sírjon, örüljön,
csóktól tüzesedjék és sanyarogjon
s téged ne becsüljön,
mint Én!

Kosztolányi Dezső

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Rastlose Liebe

Dem Schnee, dem Regen,
Dem Wind entgegen,
Im Dampf der Klüfte,
Durch Nebeldüfte,
Immer zu! Immer zu!
Ohne Rast und Ruh!

Lieber durch Leiden
Möcht ich mich schlagen,
Als so viel Freuden
Des Lebens ertragen.
Alle das Neigen
Von Herzen zu Herzen,
Ach, wie so eigen
Schaffet das Schmerzen!

Wie soll ich fliehen?
Wälderwärts ziehen?
Alles vergebens!
Krone des Lebens,
Glück ohne Ruh,
Liebe, bist du!

Fáradhatatlan, szüntelen szerelem

Mély hóban, esőben,
Zord széllel szemben,
Éles sziklákon,
Át ködpárnákon,
Folyton hajt, folyvást!
Nincs semmi nyugvás!

Inkább körömben
Vágynék szenvedni,
Mint sok örömben
Űzetve lenni.
Bősz szenvedélyben
Új szívhez menni,
S oh, önlelkemben
Kínt gerjeszteni!

Próbáljak szökni?
Erdőn rejtőzni?
Szívnek nincs nyugta!
Éltemnek csúcsa,
Üdv s gyötrelem
Vagy szerelem!

Szalki Bernáth Attila

Nyugtalan szerelem

A ködnek, a szélnek,
száz szörnyű veszélynek,
sziklás meredeknek,
hónak, vad ereknek,
hajrá! Nekimenni!
És sose pihenni!

Jobb volna körömmel
tépetni, veretni,
mint ennyi örömmel
tetézve szeretni,
ha égve a vágyban
szívhez közelítünk,
jaj, mily csodalágyan
sajdul meg a szívünk.

De hát hova essek?
Erdőkbe siessek?
Nincs béke velem.
Minden hiába!
Élet koronája
te vagy, Szerelem!

Kosztolányi Dezső

Johann Wolfgang Goethe (1749-1832)

Wanderers Nachtlied II.

Über allen Gipfeln
Ist Ruh,
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch;
Die Vögelein schweigen im Walde
Warte nur, balde
Ruhest du auch!

Wanderers Nachtlied II.

Über allen Gipfeln
Ist Ruh,
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch;
Die Vögelein schweigen im Walde
Warte nur, balde
Ruhest du auch!

Wanderers Nachtlied II.

Über allen Gipfeln
Ist Ruh,
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch;
Die Vögelein schweigen im Walde
Warte nur, balde
Ruhest du auch!

XIX. századi alkotók

A vándor éji dala II Dóczi Lajos

Völgyön, hegytetőkön
Csend.
Fákon és mezőkön
Szellő se leng.
Hallgat a madárka,
Nincsen nesz sehol,
Ne félj, nemsokára
Te is megnyughatol.

Vándor éji dala II. Szász Károly

Völgyön, hegyen
Mi csend!
Az ág-hegyen
Szellő se leng,
Fű se hajol,
Bokrában hallgat a madár…
Várj, nemsokára már
Te is megnyughatol!

Wanderers Nachtlied II. Sponer Andor

A fák tetejében
Mély csend.
Egész erdőben
Alig leng
Egy kis szellő
Nem hallani már a madárdalt,
Hozzád is várj majd
Nyugalom jő.

XX. századi alkotók

A vándor éji dala II. Tóth Árpád

Immár minden bércet
Csend ül,
Halk lomb, alig érzed
Lendül:
Sohajt az éj.
Már búvik a berki madárka,
Te is nemsokára
Nyugszol, ne félj.

Vándor éji dala II. Kosztolányi Dezső

A szikla-tetőn
tompa csönd.
Elhal remegőn
odafönt
a szél lehellete is.
Madárka se rebben a fák bogára,
várj, nemsokára
pihensz te is.

Wanderers Nachtlied II. Móricz Zsigmond

Ott nyugszik a csúcsokon
a csend.
És itt a lombokon
alig leng
szellő, ha sejted is.
Az erdőn is hallgat a kis madár,
várj csak, nemsokára már
megnyugszol te is.

Johann Wolfgang Goethe (1749-1832)

Wanderers Nachtlied (II.)

	Reim	Silben	Schluss
Über allen Gipfeln	a	6	w
Ist Ruh,	b	2	m
In allen Wipfeln	a	5	w
Spürest du	b	3	m
Kaum einen Hauch;	c	4	m
Die Vögelein schweigen im Walde.	d	9	w
Warte nur balde	d	5	w
Ruhest du auch.	c	4	m

Poetik in Stichworten 179. oldal Gebrüder Borntraeger Verlagsbuchhandlung 200l.

Magyarázatul:

Reim: rím, rímképlet

Silben :szótagok száma

Schluss: a rím fajtája; w = weiblich; nőrím
m= männlich; hímrím

XXI. századi amatőr alkotó

A vándor éji dala (II.) Szalki Bernáth Attila

26. variáció

Minden csúcson béke,
nem fú
szél, lomb beszéde
halk szavú,
súg; fogy az út…
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
múlsz te is: tudd!

27. variáció

Minden csúcson béke,
nem fú
szél, lomb beszéde
halk szavú,
súg: fogy az út…
Madár se szól, csend ölel, álom,
várj, hamar átfon,
múlsz te is: tudd!

28. variáció

Alkonyi békében
a csúcs
mind, lomb beszéde
halk szavú,
int, fogy az út…
Madár se szól, csend ölel, álom,
várj, hamar átfon,
múlsz te is: tudd!

30. variáció

Minden csúcson béke
nem fú
szél, lomb beszéde
halk szavú,
súg, fogy az út…
Madárka már hallgat a fákon,
csend ölel, átfon,
múlsz te is: tudd!

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Nähe des Geliebten

Ich denke dein, wenn mir der Sonne Schimmer
Vom Meere strahlt;
Ich denke dein, wenn sich des Mondes Flimmer
In Quellen malt.

Ich sehe dich, wenn auf dem fernen Wege
Der Staub sich hebt;
In tiefer Nacht, wenn auf dem schmalen Stege
Der Wandrer bebt.

Ich höre dich, wenn dort mit dumpfem
Rauschen
Die Welle steigt.
Im stillen Haine geh ich oft zu lauschen,
Wenn alles schweigt.

Ich bin bei dir, du seist auch noch so ferne,
Du bist mir nah!
Die Sonne sinkt, bald leuchten mir die Sterne.
O wärst du da!

A kedves közelsége A)

Eszembe jutsz, ha hullámzik tengeren
Napcsillogás;
Eszembe jutsz, ha fürdik forrásvízben
A holdsugár.

De téged látlak, ha úton kavarja
A port a szél;
Ha éjjel vándor a keskeny pallóra
Remegve lép.

De téged hallak, ha bősz viharban
A hullám zúg;
Ha csendes ligetben sétálok, gyakran,
Te hangod súg.

Tenálad vagyok, légy bár távol tőlem,
Lelkemben élsz!
Leszáll a Nap, csillagok tündökölnek.
Csak itt lennél!

Szalki Bernáth Attila

A kedves közelléte

Eszembe' vagy, ha tenger tükrén látszik
A déli fény.
Eszembe' vagy, ha hold remegve játszik
Az ér vizén.

Veled vagyok, ha porfelhő borít el
S köd fojt sürűn,
S ott reszketek veled és lépteiddel
Keskeny bürűn.

Hallak, midőn a zúgó hab megrekken
A szírt fokán,
És hallgatózom, mint súg a berekben
A halk magány.

Bármerre szállj, mindég nyomodba' járok
Közel, közel...
A nap lenyugszik... csillagomra várok.
Jövel! jövel!

Dóczi Lajos

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Nähe des Geliebten

Ich denke dein, wenn mir der Sonne Schimmer
Vom Meere strahlt;
Ich denke dein, wenn sich des Mondes Flimmer
In Quellen malt.

Ich sehe dich, wenn auf dem fernen Wege
Der Staub sich hebt;
In tiefer Nacht, wenn auf dem schmalen Stege
Der Wandrer bebt.

Ich höre dich, wenn dort mit dumpfem
Rauschen
Die Welle steigt.
Im stillen Haine geh ich oft zu lauschen,
Wenn alles schweigt.

Ich bin bei dir, du seist auch noch so ferne,
Du bist mir nah!
Die Sonne sinkt, bald leuchten mir die Sterne.
O wärst du da!

Eszembe jutsz... B)

Ha hullámok hátán nap fénye csillan,
Eszembe jutsz;
Ha forrás vizében holdsugár villan,
Eszembe jutsz.

De téged látlak, ha hordja utakon
A port a szél;
Ha éjjel vándor át a szűk pallókon
Remegve kél.

De téged hallak, ha bősz viharban
A hullám zúg;
Ha csendes ligetben megyek magamban,
A hangod súg.

Tenálad vagyok, légy bár tőlem távol,
A lelked int!
Leszáll a Nap, fenn a csillag világol.
Lennél csak itt!

Szalki BernáthAttila

Eszembe jutsz... C)

Ha hullámok hátán nap fénye csillan,
Eszembe jutsz;
Ha forrásvizén a Hold képe villan,
Eszembe jutsz.

De téged látlak, ha hordja utakon
A port a szél;
Ha éjjel vándor át a szűk pallókon
Remegve kél.

De téged hallak én a bősz viharban
Ha hullám zúg;
Ha csendes ligetben megyek magamban,
A hangod súg.

Te távol élsz, de én szivembe zárlak;
Legyél enyém!
Leszáll az éj, a csillagfényben várlak,
Siess elém!

Szalki Bernáth Attila

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Wer nie sein Brot mit Tränen aß

Wer nie sein Brot mit Tränen aß,
Wer nie die kummervollen Nächte
Auf seinem Bette weinend saß,
Der kennt euch nicht, ihr himmlischen Mächte.

Ihr führt ins Leben uns hinein,
Ihr lasst den Armen schuldig werden,
Dann überlasst ihr ihn der Pein,
Denn alle Schuld rächt sich auf Erden.

Kinek kenyerére nem folyt

Kinek kenyerére nem folyt
A könnye, s bánatban éjszaka
Ágyában még nem zokogott,
Nem tudja, mik az égi hatalmak.

Vezetnek, de élet csábít,
S jaj, bűnbe esünk mi, szegények,
Akkor ránk hagyják ők a kínt:
Mit elnyer Földön mind, ki vétkez.

Szalki Bernáth Attila

Ki kenyerét nem sózta soha könnyel…

Ki kenyerét nem sózta soha könnyel,
kit nem hallott, kezét véresre törvén,
zokogni az éjfél, süket közönnyel;
nem ismer téged az, ó égi törvény.

Te kényszerítesz élni itt alant
és bűnbeesni, hogy aztán megöld
magárahagyva a boldogtalant –
mert minden bűnért bosszút áll a Föld.

Karinthy Frigyes

Friedrich Hölderlin (1770-1843)

Hälfte des lebens

Mit gelben Birnen hänget
Und voll mit wilden Rosen
Das Land in den See,
Ihr holden Schwäne,
Und trunken von Küssen
Tunkt ihr das Haupt
Ins heilignüchterne Wasser.

Weh mir, wo nehm ich, wenn
Es Winter ist, die Blumen, und wo
Den Sonnenschein,
Und Schatten der Erde?
Die Mauern stehn
Sprachlos und kalt, im Winde
Klirren die Fahnen.

Éltem delelőjén A)

Alant tükröződik a
Tóban sárga körtékkel,
Rózsákkal a táj.
Szép, büszke hattyúk,
Csóktól ittasultak,
Hűtsétek főtök
Bölcsességnek szent vizében!

Félek, mert hol várnak,
Ha jön tél, virágok engem, s hol
Érhet napfény
Vagy hűs árny, s hogy élek?
Hideg közönnyel
Állnak a falak, szélben
Fémzászló zörren.

Éltem delelőjén B)

Ringva, lent tükröződik
Tóban sárga körtékkel,
Rózsákkal a táj.
Szép, büszke hattyúk,
Csóktól ittasultak,
Hűtsétek főtök
Bölcsességnek szent vizében!

Félek, mert hol várnak
Engem szép virágok, tél ha jő,
Fénye Napnak,
Fáknak hűvös árnya lész-e?
Jéghideg szótlan
Állnak várfalak, szélben
Zörren fémkakas.

Szalki Bernáth Attila

Az élet fele útján

Sárga virággal és vad
rózsákkal rakva csüng le
a part a tóba,
ti nyájas hattyuk
és részegen csóktól
a józan és szent vízbe
mártjátok fejetek.

Jaj nékem, hol kapok én, ha
tél jön, virágokat és hol
napsugarat
és árnyékot a földön?
Falak merednek
szótlan s hidegen a szélben
csörögnek a zászlók.

Kosztolányi Dezső

Heinrich Heine
(1797-1856)

Es liegt der heiße Sommer

Es liegt der heiße Sommer
Auf deinen Wängelein;
Es liegt der Winter, der kalte,
In deinem Herzchen klein.

Das wird sich bei dir ändern,
Du Vielgeliebte mein!
Der Winter wird auf den Wangen,
Der Sommer im Herzen sein.

Forró nyár - hideg tél

A forró nyár hevében
Piroslik az orcád,
A zord tél szivecskédbe
Befészkelte magát .

Ez nálad is változhat,
Imádott kisleány!
Tél hava hull arcodra,
S szivedbe szökik a nyár.

Szalki Bernáth Attila

Memento

A hajad olyan fekete,
a ruhád oly fehér:
az ifjúság ígérete
az élettel felér.

Ó, csal az ember élete!
ki tudja, mi nem ér?
Ruhád is lesz még fekete,
hajad is lesz fehér...

Babits Mihály

Heinrich Heine
(1797-1856)

Das Hohelied

Des Weibes Leib ist ein Gedicht,
Das Gott der Herr geschrieben
Ins große Stammbuch der Natur,
Als ihn der Geist getrieben.

Ja, günstig war die Stunde ihm,
Der Gott war hochbegeistert;
Er hat den spröden, rebellischen Stoff
Ganz künstlerisch bemeistert.

Fürwahr, der Leib des Weibes ist
Das Hohelied der Lieder;
Gar wunderbare Strophen sind
Die schlanken, weißen Glieder.

O welche göttliche Idee
Ist dieser Hals, der blanke,
Worauf sich wiegt der kleine Kopf,
Der lockige Hauptgedanke!

Der Brüstchen Rosenknospen sind
Epigrammatisch gefeilet;
Unsäglich entzückend ist die Zäsur,
Die streng den Busen teilet.

Den plastischen Schöpfer offenbart
Der Hüften Parallele;
Der Zwischensatz mit dem Feigenblatt
Ist auch eine schöne Stelle.

Magasztaló ének

A női test az költemény,
S úgy írta be az Isten
Természet törzskönyvébe, hogy
Minden sorával rímel.

Idő kedvezett neki épp,
Tettét ihlet tetőzte,
S a durva, lázadozó anyagot
Művészete legyőzte.

A női test korábban is
Csúcsa volt a daloknak;
Csodás strófák zengték báját
Lábnak, fehér kacsónak.

S óh, milyen isteni eszme
Ül a nyak tartásában,
Melyen ring göndör fejecske,
Van ész s báj e pompában!

A mellecskék rózsaszirmai
Versbe illően csiszoltak;
S észbontó bűvös metszetük,
Mi szűk **völgyét** megosztja.

Isteni teremtő felfedte
A csípők párhuzamát,
S mit takar fügefalevéllel,
Rejti gyönyörök kapuját.

Énekek éneke

Az asszony teste költemény,
mit különös ihletében
írt be a természet csodás
emlékkönyvébe az Isten.

Igen! Az ihlet szállta meg
s ringatta teremtő lázba
s a merev, lázadó anyagot
művészileg leigázta.

Valóban énekek éneke
az édes asszonyi forma,
s mintha minden karcsu tag új
csodás-szavu versszaka volna.

Ó, milyen isteni eszme ez,
a fehér nyak – hattyu ringás!
hol a fürtös főgondolat,
a büszke fejecske hintáz.

Két bimbó epigrammai élt
varázsol a mell csucsára
s mily édes köztük a szigorú
sormetszet harmóniája!

De leginkább plasztikus hatást
a csípők stílusa ér el,
s a közbevetett helyecske se rossz
a fügefalevéllel.

Das ist kein abstraktes Begriffspoem!
Das Lied hat Fleisch und Rippen,
Hat Hand und Fuß; es lacht und küßt
Mit schöngereimten Lippen.

Hier atmet wahre Poesie!
Anmut in jeder Wendung!
Und auf der Stirne trägt das Lied
Den Stempel der Vollendung.

Lobsingen will ich dir, o Herr,
Und dich im Staub anbeten!
Wir sind nur Stümper gegen dich,
Den himmlischen Poeten.

Versenken will ich mich, o Herr,
In deines Liedes Prächten;
Ich widme seinem Studium
Den Tag mitsamt den Nächten.

Ja, Tag und Nacht studier ich dran,
Will keine Zeit verlieren;
Die Beine werden mir so dünn -
Das kommt vom vielen Studieren.

Nem elméleti költészet ez ám!
Hisz hús és borda e dal,
Csupa mozgás kéz meg a láb,
Nevet és csókol az ajk.

Igaz költészet lüktet itt!
Ritmusában báj van!
Test és dal ily egysége dísz
A természet homlokára.

Kijár Úrnak dicsőség,
Feléd porból imám szól,
S vagyunk mi lent csak költőcskék,
Hozzád képest kontárok.

Elmerűlni vágyom Uram
Dalaid igézetében;
S gyarapítom tudásomat
Nappalt össz'kötve éjjel.

Tanulva azt nappal s éjjel,
Nem tékozolva időt;
Bár lábam pipaszár lesz -
S testem szinte összedöl.

Szalki Bernáth Attila

S nemcsak elvont poéma ez:
husa-vére van a dalnak,
keze-lába van; csókol, nevet,
s csengőn rímelnek az ajkak.

Valódi költészet lehet itt!
Báj minden fordulatban!
S a dalnak s nőnek homlokán
a tökélynek bélyege rajt van.

Dicsérlek téged, ó, uram,
s előtted a porba hajlok;
mi mind csak köntárok vagyunk
melletted, mennyei dalnok!

Dalodnak szépségeibe
hadd merülök áhítattal:
tanulmányozni nem szünök azt
sem éjszaka, se nappal.

Igen! Éjjel-nappal azt tanulom,
az időt is szánva mástól,
s lábszáram egyre vékonyodik
a sok-sok tanulástól.

Babits Mihály

Nikolaus Lenau
(1802-1850)

Die drei Zigeuner

Drei Zigeuner fand ich einmal
Liegen an einer Weide,
Als mein Fuhrwerk mit müder Qual
Schlich durch sandige Heide.

Hielt der eine für sich allein
In den Händen die Fiedel,
Spielte, umglüht vom Abendschein,
Sich ein feuriges Liedel.

Hielt der zweite die Pfeif im Mund,
Blickte nach seinem Rauche,
Froh, als ob er vom Erdenrund
Nichts zum Glücke mehr brauche.

Und der dritte behaglich schlief,
Und sein Zimbal am Baum hing,
Über die Saiten der Windhauch lief,
Über sein Herz ein Traum ging.

An den Kleidern trugen die drei
Löcher und bunte Flicken,
Aber sie boten trotzig frei
Spott den Erdengeschicken.

Dreifach haben sie mir gezeigt,
Wenn das Leben uns nachtet,
Wie mans verraucht, verschläft, vergeigt
Und es dreimal verachtet.

Nach den Zigeunern lang noch schaun
Mußt ich im Weiterfahren,
Nach den Gesichtern dunkelbraun,
Den schwarzlockigen Haaren.

A három cigány

Egyszer láttam három cigányt,
Egy fűzfánál tanyáztak,
Kocsim ráz, út ad jó irányt
A puszta vándorának.

Egyikük hegedűt tartott
Vonóval a kezében,
A hangszere felragyogott,
Mint játszott esti fényben.

A második pipájából
Felszálló füstjét nézte,
Födkerekén boldogságból
Senkivel sem cserélne.

Harmadik nyugodtan aludt,
Cimbalmán nem munkál ma,
Csak szél pendített rajta húrt,
Mitől szebb lett az álma.

Viselt bár e három cigány
Kopott, lyukas ruhákat,
De mind makacs, szabad s vidám,
Bajokra rá se rántnak.

Velem ők ott megértették,
Ha rossz is itt az élet,
Pipa, álmodás s zenék
Megszépítik a létet.

Soká néztem hármuk után,
Kocsim tovább vitt engem,
De barna arcuk nem csupán
Elmúló emlék bennem.

Szalki Bernáth Attila

Három cigány

Három cigányt láttam egyszer
öreg fűzfa alatt,
míg kocsim a poros úton
üggyel-bajjal haladt,

Egyik hegedült magában,
körötte a puszta,
a pirosló esthajnalban
húzta, egyre húzta.

Másik, pipával agyarán,
bámulta a füstöt,
nem is lehet ilyen boldog
se király, se püspök.

A harmadik lágyan aludt,
a cimbalma kint állt,
cimbalmán a szél futkosott,
szívén álom hintált.

Cifra-foltos rossz ruhája
volt itt mindahánynak,
de ők jajnak, földi bajnak
mégis fittyet hánynak.

Tőlük tudom, hogy az élet
bús torát hogy üljük:
elfüstöljük, elalusszuk
és elhegedüljük.

Ment a kocsim, de sokáig
tekintgettem rájuk,
nézegettem sötét hajuk,
füstfogta orcájuk.

Kosztolányi Dezső

Eduard Mörike
(1804-1875)

Um Mitternacht

Gelassen stieg die Nacht ans Land,
Lehnt träumend an der Berge Wand,
Ihr Auge sieht die goldne Waage nun
Der Zeit in gleichen Schalen stille ruhn;
Und kecker rauschen die Quellen hervor,
Sie singen der Mutter, der Nacht, ins Ohr.
Vom Tage,
Vom heute gewesenen Tage.

Das uralt alte Schlummerlied,
Sie achtet's nicht, sie ist es müd';
Ihr klingt des Himmels Bläue süsser noch,
Der flücht'gen Stunden gleichgeschwungnes Joch.
Doch immer behalten die Quellen das Wort,
Es singen die Wasser im Schlafe noch fort
Vom Tage,
Vom heute gewesenen Tage.

Éjfélkor

Az éj a tájra szállt lazán,
Ledőlve álmod' hegy falán,
Idő mérlege, látja, ki nem leng,
A két tányérjában csak csend mereng;
Feltörve fürgén folyik a forrás
Anya s éj fülébe idézi folyvást
A napot,
Biz' éjféltől már a múlt napot..

Az ősi altatódal nem kél,
Nem figyel, fáradt, nem zenél,
A kék ég cseng neki édes mesét,
Hallgatja halkléptű órák neszét.
De hűen őrzi a forrás a szót,
Idéz víz álma éneket, folyót,
A napot,
Biz' éjféltől már a múlt napot.

Szalki Bernáth Attila

Éjfél

Megjött az éj, s merengve áll
a hegynek támaszkodva már,
s a nagy idő aranyló mérlege
nem leng. Egyenlő súllyal van tele.
S hetykén duruzsolnak, – a hold kiragyog, –
anyjuknak, az éjnek, a friss patakok
a napról,
az elpihenő mai napról.

Egy ős gyerekdalt döngicsél,
a víz, de únja már az éj,
a csengő égi kék, az vonzza őt,
azt kedveli, az illanó időt.
S álmos patakok puha medreiken
tovább duruzsolnak azért szeliden
a napról,
az elpihenő mai napról.

Radnóti Miklós

Eduard Mörike
(1804-1875)

September-Morgen

Im Nebel ruhet noch die Welt,
Noch träumen Wald und Wiesen:
Bald siehst du, wenn der Schleier fällt,
Den blauen Himmel unverstellt,
Herbstkräftig die gedämpfte Welt
In warmem Golde fließen.

Szeptemberi reggel

Ködben szunnyad még a táj,
A rét még álmosnak tűnik:
De látod – ha a köd felszállt –
Kék egét, csoda látványt,
Az őszi fényben ring a táj,
S lent lágy aranyban fürdik.

Szalki Bernáth Attila

Szeptemberi reggel

Még ködben alszik lenn a rét
s az erdő lombja, halkan:
de nézd, foszol már fátyla szét,
meglátod édes, kék egét,
s a lanka hömpölyögve ég
a lenge, langy aranyban.

Kosztolányi Dezső

Friedrich von Bodenstedt
(1819–1892)

Die Lieder des Mirza-Schaffy (I)
Zuléikha (6.)

Seh' ich deine zarten Füßchen an,
So begreif' ich nicht, du süßes Mädchen,
Wie sie so viel Schönheit tragen können!

Seh' ich deine kleinen Händchen an,
So begreif' ich nicht, du süßes Mädchen,
Wie sie solche Wunden schlagen können!

Seh' ich deine rosigen Lippen an,
So begreif' ich nicht, du süßes Mädchen,
Wie sie einen Kuß versagen können!

Seh' ich deine klugen Augen an,
So begreif' ich nicht, du süßes Mädchen,
Wie sie nach mehr Liebe fragen können,

Als ich fühle. – Sieh mich gnädig an!
Wärmer als mein Herz, du süßes Mädchen,
Wird kein Menschenherz dir schlagen können!

Hör' dies wonnevolle Liedchen an!
Schöner als mein Mund, du süßes Mädchen,
Wird kein Mund dir Liebe klagen können!

Mirza Schaffyból (I)
Zuleikához (6.)

Szép, karcsú lábacskáidat nézvén,
Drága lányka, nem tudom felfogni,
Íly sok szépséget hogy tud hordani!

Két kicsi kezecskédet nézvén,
Drága lányka, nem tudom felfogni,
Fájó sebeket hogy tud ejteni!

Rózsa szép piros ajkadat nézvén,
Drága lányka, nem tudom felfogni,
Csókot tőlem hogy tud megtagadni!

Két okos szép szemedet nézvén,
Drága lányka, nem tudom felfogni,
Mért nem képes szerelmem meglátni,

Óh, amit érzek. - Rám kegyesen nézz!
Mert hevesebben lányka, te édes,
Még férfiszív nem dobogott érted!

Vágyteli dalom, halld, a tiéd!
Nálam ékesebben néked édes
Más szerelmet vallani nem képes!

Szalki Bernáth Attila

Mirza Schaffyból (I)
Zuleikához (6.)

Ha nézem gyönge lábadat.
Nem foghatom meg, oh kedves leány,
Hogy’ birja ennyi bájodat!

Ha nézem apró kezedet,
Nem foghatom meg, oh kedves leány,
Hogy’ vághat ily szörnyű sebet!

Ha nézem rózsa-ajakad.
Nem foghatom meg, oh kedves leány,
Hogy egy kis csókot megtagad!

Ha nézem két okos szemed.
Nem foghatom meg, oh kedves leány.
Hogy’ kétli még szerelmemet?

Nézz rám! ne légy oly mostoha!
Hőbben szivemnél érted, oh leány,
Egy emberszív se’ ver soha!

Hasson meg e szerelmi dal,
Szebben szerelmet nálam, oh leány,
Neked egy emberajk se vall!

Arany János

Conrad Ferdinand Meyer
(1825-1898)

Neujahrsglocken

In den Lüften schwellendes Gedröhne,
Leicht wie Halme beugt der Wind die Töne:

Leis verhallen, die zum ersten riefen,
Neu Geläute hebt sich aus den Tiefen.

Große Heere, nicht ein einzler Rufer!
Wohllaut flutet ohne Strand und Ufer!

Újévi harangzúgás

Friss levegőn dagadó dörgésben
Fűként hajlanak hangok a szélben:

Az első kiáltás halkan hangzik,
Majd mélyből új harangzúgás hallik.

S mind e hangok seregestül szállnak,
Parttalanul együtt muzsikálnak.

Szalki Bernáth Attila

Újévi harangzúgás

A morajlás a levegőn átszáll,
hajladoz a szélben, mint virágszál.

Csendbe csengő, halkan tovahangzó,
és dagad a mélyből új harangszó.

Végtelen sok, mint a szél s a pára.
Nincsen partja és nincsen határa.

Kosztolányi Dezső

Conrad Ferdinand Meyer
(1825-1898)

Der römische Brunnen

Aufsteigt der Strahl und fallend gießt
Er voll der Marmorschale Rund,
Die, sich verschleiernd, überfließt
In einer zweiten Schale Grund;
Die zweite gibt, sie wird zu reich,
Der dritten wallend ihre Flut,
Und jede nimmt und gibt zugleich
Und strömt und ruht.

Római kút

Felszökken, röppen vízsugár,
Aztán a márványtálba hull,
Miből az ár folyik tovább,
A második nagy tálba csurg;
De víz ömlik tovább alá,
Az ár a harmadikba zúg,
Kap s ád vizet így minden tál,
S az ár csitúl.

Szalki Bernáth Attila

A római kút

Felszökken a víz s átfolyik
a márvány-csésze öblibe,
túlcsordul most a második
s vizét zuhogva önti le;
megtölti ez a másikat
s már víz pezseg a mélyiben,
mindegyik vesz, mindegyik ad,
árad s pihen.

Kosztolányi Dezső

Conrad Ferdinand Meyer
(1825-1898)

Säerspruch

Bemesst den Schritt! Bemesst den Schwung!
Die Erde bleibt noch lange jung!
Dort fällt ein Korn, das stirbt und ruht.
Die Ruh ist süß. Es hat es gut.

Hier eins, das durch die Scholle bricht.
Es hat es gut. Süß ist das Licht.
Und keines fällt aus dieser Welt
Und jedes fällt, wie's Gott gefällt.

.

A magvető mondókája

Magod csak vesd! Emeld a főd!
Tavasszal majd újul a föld!
Van, mely marad örökre lent,
Hisz béke édes, s jó a csend.

De magágyból másik kitört.
Élvezni édes fényözönt.
Világból - tudd - el egy se vész,
Vigyáz rájuk isteni kéz.

Szalki Bernáth Attila

A magvető mondókája (Magyar)

Vigyázva vess! Járd bé a kört!
Ifjú marad soká a föld!
Egy mag lehull s bevégzi lenn.
Pihenni jó. Hát elpihen.

Másik kihajt a föld ölén.
És nem pihen. Mert jó a fény.
De egy se hull e földön túl,
s bármerre hull, vigyáz az Úr.

Radnóti Miklós

Richard Dehmel
(1863 – 1920)

Toilette

Aber komm mir nicht im langen Kleid,
komm gelaufen, daß die Funken stieben,
beide Arme offen und bereit!
Auf mein Schloß führt keine Galatreppe,
über Berge geht's, reiß ab die Schleppe,
nur mit kurzen Röcken kann man lieben!

Stell dich nicht erst vor den Spiegel groß,
einsam ist die Nacht in meinem Walde,
und am Schönsten bist du blaß und bloß,
nur beglänzt vom schwachen Licht der Sterne,
trotzig bellt ein Rehbock in der Ferne
und ein Kuckuk lacht in meinem Walde.

Wie dein Ohr brennt, wie dein Mieder drückt,
rasch, reiß auf, du atmest mit Beschwerde,
o wie hüpft dein Herzchen nun beglückt!
Komm, ich trage dich, du wildes Wunder:
wie dich Gott gemacht hat! weg den Plunder!
und dein Brautbett ist die ganze Erde.

Öltözet

Ám ne jöjj te hosszú ruhában,
jöjj futva, ahogy a szikra pattan,
két kezed legyen tárva lágyan!
Lakomhoz nem vezet díszes lépcső,
és tépd le ruhád, ha hegyen átjössz,
szeretni rövid szoknyában tudlak!

És ne állj tükör elé nagyon,
magányos az éj az én erdőmben,
legszebb vagy sápadtan, csupaszon,
csillagok gyenge fénye világol,
makacsul bőg egy őzbika távol,
és kakukk nevet az én erdőmben.

Szűk a fűződ, füled is hogy ég,
nehezen légzel, tépd le ruhádat,
mint ugrál, hogy örvend szivecskéd!
Jöjj, én viszlek téged, te vad csoda:
ahogy Isten téged megalkota!
s lesz egész Föld menyasszonyi ágyad.

Szalki Bernáth Attila

Toilette

Ó ne jőjj hozzám hosszú ruhádban,
szikra gyúljon utadon, ezernyi,
jőjj rohanva, két karod kitárva!
Kastélyomba nem jut el piperkőc -
tépd le az uszályod - bérceken jössz, -
csak rövid szoknyába jó szeretni!

Tükrödnél ne illegj büszke díszben,
mert magányos künn az éj az erdőn.
Legszebb vagy te sápatag-mezítlen,
csillagos, derengő párafénynél.
Messze szarvas bőg, sötét az éjfél,
és vidám kakuk kacag esengőn.

Hogy piheg melled, szorít a fűződ!
és aléló tested egyre bágyad.
Szíved ugrál, vágyad el nem űzöd!
Két karom vadul magába foglal -
ahogy megszülettél! - le a ronggyal! -
s az egész föld a menyasszony-ágyad.

Kosztolányi Dezső

Richard Dehmel
(1863 – 1920)

Der Arbeitsmann

Wir haben ein Bett, wir haben ein Kind,
mein Weib!
Wir haben auch Arbeit, und gar zuzweit,
und haben die Sonne und Regen und Wind,
und uns fehlt nur eine Kleinigkeit,
um so frei zu sein, wie die Vögel sind:
nur Zeit.

Wenn wir Sonntags durch die Felder gehn,
mein Kind,
und über den Aehren weit und breit
das blaue Schwalbenvolk blitzen sehn,
o dann fehlt uns nicht das bischen Kleid,
um so schön zu sein, wie die Vögel sind:
nur Zeit.

Nur Zeit! wir wittern Gewitterwind,
wir Volk.
Nur eine kleine Ewigkeit;
uns fehlt ja nichts, mein Weib, mein Kind,
als all das, was durch uns gedeiht,
um so froh zu sein, wie die Vögel sind.
Nur Zeit!

A munkásember

Mi bírunk egy ágyat, egy gyereket,
én nőm!
Mindketten munkát, mi fontos, s esőt,
éltető napot bírunk, meg jó szelet,
csak kicsi hiányzik éltünkből,
szabadon élni madárként: S ehhez
idő.

Ha vasárnap mezőn megyünk át
fiam,
hol gabonatenger szétterül,
látunk villanni kék fecskepárt,
nem ruhájuk hiányzik nekünk,
de szépen élni, mint madár : S arra
idő.

Csak idő! sejtjük, ha vihar lesz,
mi nép.
Csak parányi örök idő,
ez hiányzik, más semmi sem,
s mindben, mi általunk növő,
merész lenni, mint a madár. S ehhez
idő!

Szalki Bernáth Attila

A munkás

Van ágyunk és van gyermekünk,
Ó, nő!
Van munkánk bőven, sőt kenyerünk,
S van napfény, szél, eső!
- Csak egy csekélység híja már,
Hogy szállni tudjunk, mint madár:
Csak idő!

Vasárnap át a földeken
Én gyermekem,
A szép vetésen át ha megyünk,
Hol a kék fecskenép nyilaz;
- Mi az. Ami hibázik még nekünk,
Hogy bátrak és szépek legyünk,
Mint ő? Nem ép a ruha! - Idő!

- Most viharmagot hord a szél;
Órák kellenek és kikél,
Ó, nép!
Órák!... Hisz csak ennyit raboltok el,
Csak mindent, mit szívünk vére nevel, -
És szárnyat, napot, levegőt:
Az időt!

Kaffka Margit

Rainer Maria Rilke
(1875–1926)

Liebes-Lied

Wie soll ich meine Seele halten, daß
sie nicht an deine rührt? Wie soll ich sie
hinheben über dich zu andern Dingen?
Ach gerne möcht ich sie bei irgendwas
Verlorenem im Dunkel unterbringen
an einer fremden stillen Stelle, die
nicht weiterschwingt, wenn deine Tiefen schwingen.
Doch alles, was uns anrührt, dich und mich,
nimmt uns zusammen wie ein Bogenstrich,
der aus zwei Saiten eine Stimme zieht.
Auf welches Instrument sind wir gespannt?
Und welcher Geiger hat uns in der Hand?
O süßes Lied.

Szerelmes dal

Talán fékezzem lelkem, hogy enyém
tiéd ne érintse? Sőt, hogy tudnám
minden dolog felett hozzád emelni?
A mély sötétbe, oh, hogy szeretném,
mint megóvandó kincsemet levinni,
idegen csendes helyre, hol tovább
nem rezegne, csak ha lelked zengeti.
De minket minden szorosan fog át,
összeköt bennünk, mint vonóhúzás,
és egy mindkettőnk húrján a hangzás.
Vagyunk hangszeren húr, kifeszített?
Kezébe minket mely hegedűs vett?
Mint szív dalát.

Szalki Bernáth Attila

Szerelmes dal

Mint tartsam az én lelkem, hogy ne érjen
a te lelkedhez? Mint emeljem innen
más dolgokhoz fölötted, észrevétlen?
Jaj, csak lehetne a homályba vinnem,
rég elveszett magányba, a sötétben,
hol elhagyottan néma-tompa csend ül
s nem zeng a táj, ha mélyem mélye pendül.
De az, ami megérint téged, engem,
már egybefog veled s titkom kizengem,
a két iker húr egy hangot fuval.
Milyen hangszerre vonták szíveinket?
S milyen játékos tart kezébe minket?
Ó, égi dal.

Kosztolányi Dezső

Rainer Maria Rilke
(1875–1926)

Die Kurtisane

Venedigs Sonne wird in meinem Haar
ein Gold bereiten: aller Alchemie
erlauchten Ausgang. Meine Brauen, die
den Brücken gleichen, siehst du sie

hinführen ob der lautlosen Gefahr
der Augen, die ein heimlicher Verkehr
an die Kanäle schließt, so daß das Meer
in ihnen steigt und fällt und wechselt. Wer

mich einmal sah, beneidet meinen Hund,
weil sich auf ihm oft in zerstreuter Pause
die Hand, die nie an keiner Glut verkohlt,

die unverwundbare, geschmückt, erholt -.
Und Knaben, Hoffnungen aus altem Hause,
gehn wie an Gift an meinem Mund zugrund..

A kurtizán

Színarany – alkimisták álma e fém –
mit Velence napfénye hajamba sző,
s a két gyönyörű szemöldököm
is észleli , a két hídként ívelő,

hogy szememben ül hangtalan veszély,
mint kanálison sikló villanás,
melyet ringat a hatalmas óceán,
mit le- és fölemel apály s dagály.

Ki látott egyszer, irigyli kutyám,
bár simogatásom ritkán élvezi,
s kezem, parazsat soha nem szított,

mely, mint ékszerdoboz, annyi kincset hord -
S fiúk, nemesi házak reményei,
jönnek s halnak; méregként öl a szám.

Szalki Bernáth Attila

A szerető

Velence napja égő aranyat rak
tüzes hajamba: szent akadémia
varázslatát. S mint íve a hidaknak
szemöldjeim oly könnyedén suhannak

a szemeimnek hangtalan, sima
veszélyén át, melyek a mély vizekkel
titokba kapcsolódnak, hogy a tenger
bennük dagad-apad. És aki ma

meglát, az úgy szeretne az öleb
helyébe lenni, melyet legfölebb
csak néha érint e kéz önfeledten,

mely gyűrűkkel virágzó, sebhetetlen.
S főúri sarj, élet, remény, nem egy,
a szájamon mint mérgen tönkre megy.

Kosztolányi Dezső

Rainer Maria Rilke
(1875–1926)

Herbsttag

Herr: es ist Zeit. Der Sommer war sehr gross.
Leg deinen Schatten auf die Sonnenuhren,
und auf den Fluren lass die Winde los.

Befiehl den letzten Früchten voll zu sein;
gib ihnen noch zwei südlichere Tage,
dränge sie zur Vollendung hin und jage
die letzte Süsse in den schweren Wein.

Wer jetzt kein Haus hat, baut sich keines mehr.
Wer jetzt allein ist, wird es lange bleiben,
wird wachen, lesen, lange Briefe schreiben
und wird in den Alleen hin und her
unruhig wandern, wenn die Blätter treiben.

Őszi nap

Óh, Uram, válts! A nyár oly perzselő
volt. Fektess most napórákra árnyékot,
s engedd szeleid nyargalni mezőn.

Parancsold, lustácska fürt beérjen,
adj nekik néhány melengető napot,
sürgesd őket megérni, s mustból a bor
zamatossá forrjon, s legyen édes.

Kinek nincs háza, már nem is épít.
Ki egyedül él, így maradhat végleg,
virraszt, olvas, búját önti levélbe,
kit fasorok csendje se békít,
csak hánykolódik, mint levél a szélben.

Szalki Bernáth Attila

Őszi nap

Uram: itt az idő. Oly hosszú volt a nyár.
A napórán fektesd el hosszú árnyad
s engedd az orkánt a pusztára már.

Még csak néhány kövér gyümölcsöt éressz,
adj nékik még két délies napot,
hogy a belük napfénytől lenne édes,
míg a tüzet borrá változtatod.

Kinek nincs háza, annak sose lesz tán,
ki egyedül van, egyedül marad,
hosszú levelet ír és olvas eztán,
vagy bús allékban járkál hallgatag
s bámulja a fakó napsugarat.

Kosztolányi Dezső

INHALTSVERZEICHNIS

Bodenstedt
Die Lieder des Mirza-Schaffy
(I)Zuléikha (6.)…….....47
Claudius
Abendlied eines Bauermanns ……3
Der Tod……7
Dehmel
Der Arbeitsmann……57
Toilette……..55
Goethe
Erster Verlust……13
Heidenröslein……15
Nähe des Geliebten……27
Prometheus……17
Rastlose Liebe……21
Wanderers Nachtlied II. ……23
Wer nie sein Brot mit Tränen aß...31
Zum neuen Jahr……...9
Heine
Es liegt der heiße Sommer ……..35
. Hohelied……....37

Hölderlin
Hälfte des lebens…….....33
Lenau
Die drei Zigeuner……...41.
Meyer
Der römische Brunnen…….....51
Neujahrsglocken……..49
Säerspruch……53
Mörike
September-Morgen……..45
Um Mitternacht……...43
Rilke
Die Kurtisane……61
Herbsttag……...63
Liebes-Lied……...59

TARTALOMJEGYZÉK

Bodenstedt
Mirza Schaffyból (I) Zuleikához (6.)…47

Claudius
A halál……7
Egy parasztember esti dala…….3
Dehmel
A munkásember……....57
Toilette----------.55
Goethe
A kedves közelsége……27
A vándor éjidala II……..23
Az új évre……9
Első veszteség……13
Fáradhatatlan, szüntelen szerelem….....21
Kinek kenyerére nem folyt……31
Prometheusz……...17
Vadrózsa……15
Heine
Forró nyár - hideg tél----------35
Magasztaló ének……37

Hölderlin
Éltem delelőjén……..33
Lenau
A három cigány……41
Meyer
A magvető mondókája……..53
Római kút ……51
Újévi harangzúgás……49
Mörike
Éjfélkor……..43
Szeptemberi reggel……45
Rilke
A kurtizán……...61
Őszi nap……..63
Szerelmes dal……..59

„Műfordítani annyi, mint gúzsba kötötten táncolni.” - (Kosztolányi), ráadásul „ A műfordítás betegség, akár a szerelem.” - (Lackfi János), mégis sokan műveljük, mert „ Szerelem és küzdés nélkül mit ér/ A lét.” valljuk Madách Ádámjának szavaival.

Véletlenek sorozata és hosszú küszködés vezetett oda, hogy mára több mint ötszáz német verset lefordítottam magyarra. Ezek 12 kötetemben, honlapomon és 2 internetes portálon olvashatók. Fordításaimnak mintegy egy ötöde lehet úgynevezett újra fordítás. „Újrafordítani nemcsak szabad, kell is.” - mondta Lackfi János.

„Mindenki megállapodott abban, hogy ez a vers tökéletes és halhatatlan” – írta Kosztolányi Goethe Wanderers Nachtlied II. című költeményéről.
A Magyar Tudományos Akadémia dísztermében 2015. február 20-án került sor Termes Rita doktori hangversenyére, ahol Goethe fent említett versének megzenésítései és fordításai is elhangzottak.
Műfordítók: Dsida Jenő, Dóczi Lajos, Kányádi Sándor, Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Szalki Bernáth Attila, Szász Károly, Tóth Árpád és Weöres Sándor…

Ebben a füzetben 10 német költő 25 verse olvasható eredetiben és magyarul - jómagam és klasszikus költőink fordításában.

9 786150 017624